

Phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia là đột phá quan trọng hàng đầu

Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo (KH,CN,ĐMST) và chuyển đổi số quốc gia (Nghị quyết số 57) khẳng định vai trò đặc biệt của KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số; xác định đây là đột phá quan trọng, đưa đất nước phát triển bứt phá, giàu mạnh.

Ngày 13/1/2025 tại Hội trường Diên Hồng - Nhà Quốc hội, Ban Bí thư Trung ương Đảng tổ chức Hội nghị toàn quốc về đột phá phát triển KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số quốc gia.

Hội nghị được tổ chức bằng hình thức trực tiếp từ điểm cầu Trung ương ở Hội trường Diên Hồng, Nhà Quốc hội; kết hợp trực tuyến đến 15.345 điểm cầu, với 978.532 đại biểu tham dự.

Tại điểm cầu Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN), có sự tham dự của đồng chí Lê Xuân Định, Bí thư Đảng ủy, Thứ trưởng Bộ KH&CN; các đồng chí ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ Bộ KH&CN; Bí thư, Phó bí thư các tổ chức đảng trực thuộc Đảng bộ Bộ và toàn bộ đảng viên của các đơn vị trực thuộc Bộ KH&CN, được kết nối trực tuyến với 07 điểm cầu gồm: Hội trường 204, trụ sở Bộ KH&CN (điểm cầu chính) và các điểm cầu: Văn phòng phía Nam; Cục Thông tin KH&CN Quốc gia; Cục Sở hữu trí tuệ; Viện Năng lượng nguyên tử; Ủy ban Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng; Công ty cổ phần FPT.

Điểm cầu tại Hội trường 204 trụ sở Bộ KH&CN tham dự Hội nghị toàn quốc.

Các điểm cầu của Bộ KH&CN tham dự Hội nghị toàn quốc.

Ba trụ cột: Khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số

Tại Hội nghị, các đại biểu đã nghe Ủy viên Bộ Chính trị, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính quán triệt nội dung, Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 57.

Thủ tướng nhấn mạnh, Nghị quyết số 57 là văn kiện có ý nghĩa chiến lược, đánh dấu bước chuyển mình quan trọng của đất nước trong lĩnh vực KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số. Nghị quyết có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, là kim chỉ nam cho sự phát triển trong kỷ nguyên mới phát triển giàu mạnh, văn minh, thịnh vượng và là lời hiệu triệu mạnh mẽ trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân cùng nỗ lực đưa Việt Nam thành quốc gia phát triển, thu nhập cao, có năng lực cạnh tranh toàn cầu.

Thủ tướng cho biết, ngay sau khi Nghị quyết số 57 được ban hành, Chính phủ đã khẩn trương lãnh đạo, chỉ đạo các bộ, cơ quan, địa phương tập trung xây dựng, rà soát, hoàn thiện để sớm ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết với tinh thần “5 rõ: rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ thời gian, rõ kết quả”.

Ngày 9/1/2025, Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 03/NQ-CP ban hành Chương trình hành động của Chính phủ triển khai thực hiện Nghị quyết số 57 của Bộ Chính trị, bảo đảm chất lượng và thời gian theo quy định. Đây là Chương trình hành động tổng thể, toàn diện, được thiết kế với tầm nhìn dài hạn, mục tiêu rõ ràng và các giải pháp mang tính khả thi cao, nhằm cụ thể hóa các định hướng, chủ trương lớn của Đảng thành những hành động thiết thực, sát thực tiễn.

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính phát biểu tại Hội nghị.

Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh, Chính phủ xác định rõ việc triển khai Nghị quyết số 57-NQ/TW là nhiệm vụ chính trị trọng tâm, không chỉ dừng lại ở việc quán triệt nhận thức, mà còn phải được thực hiện bằng những bước đi mạnh mẽ, bài bản, đồng bộ, thống nhất với sự phối hợp chặt chẽ giữa các cấp, các ngành và toàn xã hội.

Bám sát nội dung của Nghị quyết số 57, nhất là 5 quan điểm chỉ đạo, các mục tiêu cụ thể đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 và 7 nhóm nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu, Chương trình hành động của Chính phủ đã đề ra 41 nhóm chỉ tiêu (gồm 35 nhóm chỉ tiêu cụ thể đến năm 2030 và 6 nhóm chỉ tiêu cụ thể đến năm 2045) và 7 nhóm nhiệm vụ với 140 nhiệm vụ cụ thể.

Trong đó, Chính phủ xác định nâng cao nhận thức, đột phá về đổi mới tư duy, xác định quyết tâm chính trị mạnh mẽ, quyết liệt lãnh đạo, chỉ đạo, tạo xung lực mới, khí thế mới trong toàn xã hội về phát triển KH, CN, ĐMST và chuyển đổi số (gồm 13 nhiệm vụ cụ thể). “Việc quán triệt và triển khai hiệu quả nhóm nội dung này là nhiệm vụ rất quan trọng và cấp thiết, đòi hỏi chúng ta phải thực sự chuyển biến mạnh mẽ từ tư duy, nhận thức đến hành động trong toàn xã hội, đặc biệt là vai trò tiên phong, gương mẫu của đội ngũ cán bộ, đảng viên”, Thủ tướng nhấn mạnh.

Chính phủ yêu cầu các bộ, ngành, địa phương khẩn trương xây dựng, ban hành Kế hoạch thực hiện Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 57; tập trung tuyên truyền sâu rộng, nâng cao nhận thức xã hội về KH, CN, ĐMST và chuyển đổi số; phát động phong trào thi đua toàn quốc để phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, sự tham gia tích cực của doanh nhân, doanh nghiệp và nhân dân trong thực hiện cuộc cách mạng về KH, CN, ĐMST và chuyển đổi số.

Chính phủ cũng xác định khẩn trương, quyết liệt hoàn thiện thể chế; xóa bỏ mọi tư tưởng, quan niệm, rào cản đang cản trở sự phát triển; đưa thể chế thành một lợi thế cạnh tranh trong phát triển KH, CN, ĐMST và chuyển đổi số. Trong đó, Thủ tướng cho biết, Chính phủ sẽ tập trung xây dựng dự án Luật KH, CN, ĐMST; Luật Công nghiệp công nghệ số trình Quốc hội thông qua trong năm 2025 và các Nghị định của Chính phủ hướng dẫn thi hành Luật, đồng thời đề xuất Quốc hội xây dựng Luật sửa đổi, bổ sung các Luật liên quan để góp phần thúc đẩy KH, CN, ĐMST và chuyển đổi số; xây dựng cơ chế thử nghiệm, đặc thù trong lĩnh vực KH, CN, ĐMST và chuyển đổi số; ban hành quy định Quỹ đầu tư mạo hiểm và các cơ chế hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo...

Thủ tướng nhấn mạnh, để Nghị quyết số 57 đi vào thực tiễn, phát huy hiệu quả trên các lĩnh vực của đời sống xã hội, các cơ quan trong hệ thống chính trị, các cấp, các ngành, các địa phương cần đặc biệt chú trọng tổ chức triển khai thực hiện, bảo đảm chủ động, kịp thời, linh hoạt, hiệu quả với tinh thần “tư tưởng phải thông, quyết tâm phải cao, nỗ lực phải lớn, hành động phải quyết liệt, có trọng tâm, trọng điểm, làm việc nào ra việc đấy, làm việc nào dứt việc đó”; chú trọng phân công nhiệm vụ cụ thể với tinh thần “5 rõ”, “dám nghĩ, dám làm, dám đột phá vì lợi ích chung” và phương châm “Đảng chỉ đạo, Chính phủ thống nhất, Quốc hội đồng tình, Nhân dân ủng hộ, Tổ quốc mong đợi, chỉ bàn làm, không bàn lùi”.

Động lực chính phát triển đất nước

Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh, Đảng và Nhà nước ta luôn coi KH&CN là yếu tố quyết định và nền tảng cho sự phát triển bền vững của đất nước. Từ Đại hội IV, KH&CN xác định là cuộc cách mạng, và đến nay là quốc sách hàng đầu. Nhiều Nghị quyết quan trọng đã được ban hành, mang lại kết quả tích cực, đóng góp vào sự phát triển của đất nước như ngày nay.

Tổng Bí thư Tô Lâm cho rằng, nhìn nhận một cách tổng thể, nghiêm túc và khách quan, kết quả thực hiện các Nghị quyết của Trung ương chưa đạt các mục tiêu đề ra, chưa được như mong đợi, chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển. Vẫn còn nhiều tồn tại, hạn chế, rào cản, nút thắt đang cản trở sự phát triển của KH&CN như thể chế, cơ chế, chính sách, luật, đến nguồn lực, phương tiện. Nguyên nhân chính của việc chưa thực sự thành công của các Nghị quyết của Trung ương nằm ở khâu tổ chức thực hiện. Nghị quyết số 57 không thay thế các nghị quyết trước đây nhưng có thể xem là “Nghị quyết giải phóng tư duy khoa học”, “Nghị quyết để thực hiện các Nghị quyết”, “Nghị quyết của hành động” với những mục tiêu rất cụ thể, đổi mới cách nghĩ, cách làm, nhằm hiện thực hóa các chủ trương, xóa bỏ rào cản, giải phóng năng lực để thúc đẩy đột phá trong phát triển KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số, tạo nền tảng phát triển mạnh mẽ đất nước trong kỷ nguyên mới.

Tổng bí thư Tô Lâm phát biểu tại Hội nghị.

Để đưa Nghị quyết đi vào cuộc sống một cách hiệu quả và kịp thời, Tổng Bí thư nêu rõ quan điểm: Luôn quán triệt xem đầu tư vào KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số là chiến lược lâu dài, chấp nhận độ trễ và rủi ro trong triển khai. Xem dữ liệu là nguồn tài nguyên mới, là "không khí và ánh sáng" của kỷ nguyên mới, là tư liệu sản xuất mới; chuyển đổi

số là công cụ đổi mới phương thức sản xuất, kinh doanh, đổi mới lực lượng sản xuất. ĐMST chính là “cây gậy thần” đạt tới thịnh vượng bền vững, với nhà khoa học giữ vị trí trung tâm.

Đột phá phải tiến hành ở cả lĩnh vực khoa học tự nhiên và khoa học xã hội, đó là những khoảng không gian vô tận, có nhiều cơ hội để các trí thức, nhà khoa học, người lao động biến “sỏi đá thành cơm”.

Về hành động, Tổng Bí thư yêu cầu, Nhà nước cần tập trung bốn việc: Hoàn thiện thể chế, pháp lý để thực hiện đột phá, phát triển; xây dựng hệ thống hạ tầng phục vụ đột phá; tạo nguồn nhân lực phong phú, trí tuệ đủ năng lực để đột phá; đảm bảo an ninh, an toàn dữ liệu thông tin, bí mật, bí quyết, bảo đảm quyền sở hữu trí tuệ, bảo mật chủ quyền quốc gia, phát triển độc lập.

Tổng Bí thư nêu rõ, cần thống nhất nhận thức và hành động. Xác định phát triển KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số là nhiệm vụ chiến lược của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Trung ương đã gương mẫu hành động với Chương trình hành động kèm theo được quán triệt ngay hôm nay. Các cấp ủy, chính quyền cần cụ thể hóa Nghị quyết bằng các kế hoạch sát thực tiễn, lấy kết quả triển khai làm tiêu chí đánh giá thi đua, khen thưởng. Mọi nhiệm vụ được giám sát, đánh giá thường xuyên; làm tốt được khen thưởng, làm chậm hoặc sai phạm sẽ bị phê bình, xử lý. Lãnh đạo yếu kém, thiếu trách nhiệm sẽ bị thay thế ngay, không để đất nước lỡ cơ hội phát triển. Các cấp ủy, chính quyền, đơn vị cần lập kế hoạch cụ thể, bám sát mục tiêu Nghị quyết số 57, với nhiệm vụ rõ ràng, phân công cụ thể, thời gian hoàn thành và kết quả đo lường được. Ngay trong năm 2025, cần phải lựa chọn và giải quyết những vấn đề rất căn cơ, tạo nền tảng cho giai đoạn 2026-2030, tạo cú hích cho năng suất lao động mới, tạo niềm tin cho xã hội.

Tổng Bí thư nhấn mạnh 8 nhiệm vụ, giải pháp, nhất là những nhiệm vụ đột phá trong thời gian tới: thống nhất nhận thức và hành động; khẩn trương hoàn thiện thể chế, chính sách; đổi mới quy trình xây dựng pháp luật, đảm bảo linh hoạt, hiệu quả, và tinh thần này sẽ được thể chế hóa trong Luật sửa đổi Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật, dự kiến được Quốc hội thông qua sớm; khẩn trương sắp xếp lại bộ máy về KH&CN; ưu tiên bố trí ngân sách cho KHCN xứng tầm là quốc sách đột phá; nhanh chóng phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao; tăng cường đầu tư cơ sở hạ tầng công nghệ, bao gồm công nghệ số; tập trung mũi nhọn vào các ngành có lợi thế và tiềm năng, tránh dàn trải; đẩy mạnh hợp tác và tận dụng tri thức quốc tế.

Phát triển KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số không chỉ là lựa chọn, mà là con đường sống còn. Lãnh đạo các cấp cần coi đây là nhiệm vụ chính trị trọng tâm; các nhà khoa học, doanh nghiệp hãy cống hiến, sáng tạo; người dân cần đồng hành, học hỏi, nâng cao kỹ năng số. Nghị quyết số 57 đã tháo gỡ rào cản, khắc phục điểm nghẽn và tạo cơ chế đột phá để giải phóng sức sáng tạo, nguồn lực, thúc đẩy phát triển KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số quốc gia. Với nền tảng chính trị, pháp lý vững chắc và sự đồng thuận cao từ toàn Đảng, nhân dân và giới trí thức, Tổng bí thư bày tỏ tin tưởng Nghị quyết sẽ tạo ra bước đột phá, góp phần phát triển kinh tế - xã hội và đảm bảo quốc phòng, an ninh, đưa đất nước tiếp tục phát triển bền vững.

Trước đó, tại Hội nghị, các đại biểu xem phim phóng sự về KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số quốc gia; nghe công bố Quyết định thành lập; Quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Ban Chỉ đạo Trung ương; Báo cáo tóm tắt tình hình, kết quả thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về phát triển KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số thời gian qua; quán triệt, triển khai tinh thần và nội dung cốt lõi của Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển KH,CN,ĐMST và chuyển đổi số quốc gia.

Nguồn: Bộ Khoa học và Công nghệ (MOST).